

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

1928

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

A rejtelmes Ferencváros

Forrás:

Früggellen Budapest

Bp

(Hely)

1928. 1. 21.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Székesfővárosi háznyomda 1923

A rejtelmes Ferencváros

Tosca a Franzstadtban — Kulisszatológátóból operaénekes — A szininövendék-jelöltek — Lovagias ügy bicskával — Tánciskola a padláson

A legsötétebb Ferenc-városban, a Ranolder-utcában, ahová egybelüktet az egész „Franzstadt” közléte, kocsmá kocsmá mellett van. Annyi ital-mérőhely van ebben a szűk kis utcában, amennyi két más kerületben összesen sincs. És a Ferencváros egy bizonyos társadalmi osztályának aprajánagyja ott tanyázik napszálltától egészen a zár-óráig. Mindegyik kocsmának exclusiv törzsközönsége van. Egyikbe gyerekek járnak, másikba felnőttek, amamba csak nők. Külön kocsmába járnak a „jasszok”, másba a betörők, a zsebtolvajok, az iparoslegénység, a spieszbürgerek, a vásártéri kofák. Valóságos kocsmái phallanster-rendszer. Sohasem keverednek egybe.

Egyikben félmeztelen cigánypurdék kegyetlenkednek az elnyírt hurokon, másikban harmonika mellett mulatnak, harmadikban zongoraverkli játssza a „Donau-walzer” és így tovább. A sok különféle zene, borizü hangok nótáival együtt kiszűrődik az utcára és valami egész különös zsongássá egyesül.

Az egyik kocsmából operaária hallatszik ki. Iskolázatlan, durva hang, harmonika-kisérettel, de tiszta szövegkiejtéssel, olaszul. Cavaradossi nagyáriáját énekl: „E lucean la stelle”... Ide be kell térni! Ezt meg kell néznünk. A dohos, borszagú kis kocsmában összezsufoltan ülnek az emberek. Nagyrészt fiatal emberek. Iparos- és kereskedősegédeknek látszanak. A kályha mellett, alacsony zsámolyon ül a himlőhelyes arcú operaénekes, kezében a harmonikával és torkaszakadtából énekel. A kocsmá közönsége áhi-

tattal hallgatja. Egy-egy magas és hamis „cé” után összezsendsülnek a poharak. Isznak rá.

Beszélgetésbe elegyedünk az asztaltársakkal, akik készségesen elmagyarázzák, hogy a himlőhelyes arcú az Operában kulisszatológató volt. Ott tanulta meg az operákat. A kocsmá közönsége pedig a környék művészetimádói, akiknek szintén művészi ambíciói vannak. Kereskedősegédek, akik szininövendékek szeretnének lenni és az előtanulmányok megszerzése céljából járnak ide.

— Mégis, kérem. — mondja az egyik, — ha az ember szininövendék pályára lép, legalább az operákat tudja. Ne mondhassák, hogy műveletlen. — A kulisszatológató befejezte a Toscát és körülmegy tányérozni. Husz és tizkoronások hullnak a tányérba, azonkívül borral is megkinálják minden asztalnál.

Egy másik kocsmában „vegyes zenekar” játszik. Hatalmas, trabális kövér nő, jó negyvenes, hegedül és egy öreg ember harmonikázik hozzá. Az asztalok körül csupa fiatal legény. Husz éven felüli egy sincs. Isznak és énekl: „Párisban huncut a lány...” Az egyik, akit Ferinek hívnak, akkorákat csap közben az asztalra, hogy az összes poharak lefordulnak. Nagy röhögés, ami fokozódik, mikor a Jani ráhajol és az asztal viaszkosvászón-terítőjéről nyalja föl a bort. Ujratöltik a poharakat, folytatják az éneket, ahol az imént abbahagyták. A Pali fiu feláll és mikor ismét le akar ülni, valamelyik kihuzta alóla a széket és Pali a földre pottyan. Falrengető neveltés. A Pali azonban dühtől eltorzult arccal ugrik föl:

— Ki csinálta ezt?!

Feleletet nem is várva, a hozzá legközelebb esőt úgy vágja pofon, hogy az székestől együtt legurul a földre. Az fölugrik, egy szempillantás alatt kezében a bicska és a két fiu, mint a kakasok állnak szemben egymással és gyilkos vadsággal szurkálnak egymás felé. A többi szó nélkül nézi a párbaft. Nem

avatkoznak bele. Az Imre bicskája nagyot csillanva, szur előre és végigkarcolja a Pali balkezét. Vér folyik. Most már közéjük állnak a többiek és nem engedik őket verekedni. A lovagiasságnak eleget tettek. Nincs tovább. A Pali borba áztatja zsebkendőjét, rászoritja vérző kezére és mintha semmi sem történt volna, leül tovább énekelni.

Szöke, göndörhaju fiu, a Gyuri, egyszerre elkiáltja magát:

— Csávók (gyerekek), menjünk surblizni (táncolni)!

Helyes! Gyerünk a padlásra!

Valamennyien felkelnek, fizetnek és indulnak. Megtudjuk, hogy a tánciskola a Gyep-utcában, egyik ház padlásán van. Odajár a Franzstadt ifjusága „surblizni”. Gyerünk utánuk! Nézzük meg a táncvigalmat.

A tánciskola tényleg a padláson van. A vasajtó nyikorgása is emlékezteti az embert a padlásajtóra. Az építkezést elmés módon oldották meg. A padlás egyrészt rabitzfallal elkerítették, deszkapadlót csináltak és kész a nagyszerű táncterem. Száz koronát kell lefizetni a táncmester saját kezeihez, egy kiszolgált bádóg-hidjegyét nyom a markunkba és szabad a bemenet a táncterembe. Régi, elhangolt zongorán egy lakatosinas szolgáltatja a zenét. Minden mozdulata elárulja a lakatost. Akkorát csap a töredezett billentyűkre, hogy féltő, hogy a zongora darabokra török. Hihetetlen hamisan játszik. A „Hullámzó Balaton tetején”-t játssza és shymmit táncolnak hozzá. Már persze franzstadti shymmit. Ami abból áll, hogy a fiu egyik kezével magához szoritja a leányt, másik kezével megfogja a leány nyakát és rázza össze-vissza. Ez itt a shymmi. A fiuk és leányok fáradhatatlanok. Az izzadság patakokban folyik róluk, de az nem baj. Elvaduktan, elvakuktan forognak, csoszognak, taszigálódznak össze-vissza. Óraszámra. Hiába, mégis nagy élvezet lehet az a táncolás!

Igy mulatnak a sötét Ferenc-városban.